

ความงามของภาษา

ภาษามีความงามได้เพราะภาษาประกอบด้วยถ้อยคำ ถ้อยคำเหล่านี้คือเสียงที่มีความหมายนั่นเอง หากเราสรรถ้อยคำที่มีเสียงไพเราะ มีความหมายดีเด่น ให้ภาพชัดเจน และเรียบเรียงให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และความนิยมของภาษา โดยอาศัยศิลปะการประพันธ์เข้าช่วย ก็จะก่อให้เกิดความงามในภาษาขึ้นมาได้

การสรรคำ

1. การเลือกคำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและฐานะของบุคคลในเรื่อง เช่น เรื่องที่เป็นนิทาน นิราศ อาศิรวาท ย่อมต้องใช้คำต่างๆ กันไปให้เหมาะสม
2. การเลือกคำโดยฟังเสียงของคำ ใช้ศิลปะการประพันธ์ ดังนี้

สัทพจน์ หรือการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติและเสียงต่างๆ เช่น

ครืนครืนใช้ฟ้าร้อง

เรียมครวญ

หึ่งหึ่งใช้ลมหวน

พื้ให้

การเล่นคำ คือ การใช้คำพ้องเสียงหรือคำที่มีเสียงเหมือนกัน มีรูปเหมือนหรือต่างกันได้ แต่จะต้องมีความหมายต่างๆ กันไป มาเรียบเรียงเข้าด้วยกัน เช่น

เบญจวรรณจับวัลย์ชาติ

เหมือนวันพื้จากสามสุดามา

* การเล่นคำนี้คำนึงถึงความไพเราะทางเสียงเป็นสำคัญ บางครั้งจึงอาจขาดความสมจริง เช่น

นางนวลจับนางนวลนอน

เหมือนพื้แนบนวลสมรจินตะหรา

จากพรากจับจากจ้านรรจา

เหมือนวันที่จากนางสการะวาตี

การซ้ำคำ คือ การใช้คำซ้ำเพื่อให้เกิดเสียงไพเราะ และได้น้ำหนักของความหมาย เช่น
เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียงไปทั้งหมด
ทั้งหนาวลมหนาวพรมน้ำค้างพราว ไหนจะหนาวซากผาศีลาเย็น

การซ้ำคำเล่นคำ คือ การใช้คำซ้ำและเล่นคำกันด้วย เช่น

รอนรอนสุริยะโอ้

อัสดง

เรื่อยเรื่อยลับเมรุลง

คำแล้ว

รอนรอนจิตจำนง

นุชพี เพียงแม่

เรื่อยเรื่อยเรียมคอยแก้ว

คลับคล้ายเรียมเหลียว

อัพภาค คือ คำซ้ำชนิดหนึ่ง เช่น ะวับ ะริน การใช้อัพภาคจะทำให้ได้เสียงที่มีจังหวะไพเราะ

การเล่นเสียงสัมผัส มีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร

การเล่นเสียงวรรณยุกต์ คือ การไล่เสียงวรรณยุกต์ ก่อให้เกิดเสียงดนตรีที่ไพเราะ เช่น

ธรณีนีนี้

เป็นพยาน

เมืองชื่อกาญจนบุรี

ว่างว่าง

จะจับจองจ่องจ้องสิ่งใดนั้น

คู่สำคัญคั่นคั่นอย่างงันจงน

การเรียงเรียงถ้อยคำ

1. การเรียงเรียงถ้อยคำแบบร้อยแก้ว

1.1. การเรียงคำหลักและคำขยาย ในภาษาไทยตามปกติคำขยายจะไว้ข้างหลังคำหลัก
เช่น สูงอายุ ล้าสมัย

1.2. การเรียงคำสับที่ให้ความหมายเปลี่ยนไป ในภาษาไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปของคำ
เมื่อเข้า ประโยค การเรียงคำสับที่กันจึงทำให้ความหมายเปลี่ยนไปได้ เช่น

เขาเอาไปไม่ได้หรอก

เขาไปเอาไม่ได้หรอก

เขาไม่ได้เอาไปหรอก

เขาไม่ได้ไปเอาหรอก

1.3. การเว้นวรรคทำให้ความหมายต่างกัน เช่น

“ยานี้กินแล้วแข็ง แรงไม่มี โรคภัยเบียดเบียน” จะมีความหมายต่างกับ

“ยานี้กินแล้วแข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน”

1.4. การเรียงเรียงคำให้ได้ดุลของเสียงและความหมาย มี 2 ลักษณะ คือ

1. การใช้โครงสร้างประโยคเหมือนกัน จำนวนคำเท่าเทียมกัน ซ้ำคำบางคำและ
มีความหมายเท่าเทียมกัน

2. การใช้คำที่เข้าคู่กัน จะให้เกิดดุลของเสียงและความหมาย ได้ประโยคที่กระชับ
และสื่อความหมายได้ดี

2. การเรียบเรียงถ้อยคำแบบร้อยกรอง

1.1. การใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านนึกภาพได้ตามจินตนาการของกวี

เช่น สุนทรภู่ให้ภาพพระเจดีย์ภูเขาทองที่เก่าแก่กว่า

ที่องค์ฐานราวรัวถึงเก้าแฉก เฝยอแยกยอดทรวดก็หลุดหัก

1.2. การใช้ถ้อยคำที่มีเสียงและจังหวะดุจเสียงดนตรี เช่น การเล่นเสียง

วรรณยุกต์ การเลียนเสียงธรรมชาติและการแต่งเป็นกลบท เช่น

คำร่อนซ้อนแรงแข่งรู้ เพื่อนหูผู้หาญพาลหา

1.3. เสนอสารที่ให้ความคิดอันลึกซึ้ง เช่น

พฤษภกาสร อีกกุญชรอันปลดปลง

โททนต์เส่นงคง สำคัญหมายในกายมี

1.4. ใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ เช่น

ฟ้าขาดฝนแผ่นดินแยกแตกกระแหง จำจากแหล่งจากแม่ไปไกลห่างเหิน

เหงาและหิวข้าวโรคภัยได้เผชิญ ผู้คนเมินมองต่ำ...กรรมกร

แบบฝึกหัด

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกริยาวิเศษณ์
- ก. แสนรู้
 - ข. วิ่งเร็ว
 - ค. ดอกไม้สวย
 - ง. คนเก่ง

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสัตว์พจนันท์

ก. รอนรอนสุริยะ ไอ้

ข. ธรณีนี้นี้

ค. ครึ้นครึ้นใช้ฟ้าร้อง

ง. ข้อ ก.และ ข.

อัสคง

เป็นพยาน

เรียมครวญ

3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการใช้คำซ้ำเล่นคำ

ก. รอนรอนสุริยะโอ้

อัสดง

ข. ครีนครีนไซฟ้าร้อง

เรียมครวญ

ค. ธรณีนีนี้

เป็นพยาน

ง. ยะแย้มพิมพ์ใจให้วาบหวาม

วะวาวัวบตาغامทราวมสงวน

4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการเล่นเสียงวรรณยุกต์

ก. รอนรอนสุริยะ โอ้	อัสดง
ข. ครีนครีนไซฟ้าร้อง	เรียมครวญ
ค. ธรณีนี่นี้	เป็นพยาน
ง. ยะแย้มพิมพ์ใจให้วาบหวม	วะวาวัวบตาจามทราจาสงวน

5. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการใช้อุปมา

ก. รอนรอนสุริยะโอ้

ข. ครึนครึนไซฟ้าร้อง

ค. ธรณีนี่นี้

ง. ยะแย้มพิมพ์ใจให้วาบหวาม

อัสดง

เรียมครวญ

เป็นพยาน

วะวาวัวบตาغامทราวมสงวน

6. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการใช้ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ

ก. นางนวลจับนางนวลนอน

เหมือนพี่แนบนวลสมรจินตหรา

ข. นรชาติวางวาย

มลายสิ้นทั้งอินทรีย์

ค. เหงาและหิวชำโรครภัยได้เพชฌัญญู

ผู้คนเมินมองต่ำ...กรรมกร

ง. ทิ้งนวลมหนาวพรมน้ำค้างพราว

ไไหนจะหนาวซากผาศีลาเย็น

7. การเว้นวรรคตอนในข้อใดเหมาะสมที่สุด

- ก. ในกรณีที่ไม่มีเงินผ่อนต่อ / ท่านจะคืนสินค้าเมื่อใดก็ได้ / แต่ /
ท่านจะไม่ได้เงินที่ผ่อนชำระไปแล้วคืนเลย
- ข. ในกรณีที่ไม่มีเงินผ่อนต่อ / ท่านจะคืนสินค้าเมื่อใดก็ได้ / แต่
ท่าน / จะไม่ได้เงินที่ผ่อนชำระไปแล้วคืนเลย
- ค. ในกรณีที่ไม่มีเงินผ่อนต่อ / ท่านจะคืนสินค้าเมื่อใดก็ได้ / แต่
ท่านจะไม่ได้เงินที่ผ่อนชำระไปแล้วคืนเลย
- ง. ในกรณีที่ไม่มีเงินผ่อนต่อท่าน / จะคืนสินค้าเมื่อใดก็ได้ / แต่ /
ท่านจะไม่ได้เงินที่ผ่อนชำระไปแล้วคืนเลย

8. ข้อใดเว้นวรรคได้ถูกต้อง

- ก. หน้าหนังสือพิมพ์ / เป็นเสมือนศูนย์กลางแห่งทรัพย์สินทางภาษา / ที่ใช้ไม่รู้หมด / ที่ควรชมนั้นก็มาก / และที่ควรตินั้นก็มีมิใช่น้อย
- ข. หน้าหนังสือพิมพ์เป็นเสมือนศูนย์กลางแห่งทรัพย์สินทางภาษา / ที่ใช้ไม่รู้หมด / ที่ควรชมนั้นก็มาก / และ / ที่ควรตินั้น / ก็มีมิใช่น้อย
- ค. หน้าหนังสือพิมพ์เป็นเสมือนศูนย์กลางแห่งทรัพย์สินทางภาษาที่ใช้ไม่รู้หมด / ที่ควรชมนั้นก็มาก / และที่ควรตินั้นก็มีมิใช่น้อย
- ง. หน้าหนังสือพิมพ์เป็นเสมือนศูนย์กลาง / แห่งทรัพย์สินทางภาษาที่ใช้ไม่รู้หมด / ที่ควรชมนั้น / ก็มาก / และ / ที่ควรตินั้น / ก็มีมิใช่น้อย

9. ข้อใดเว้นวรรคได้เหมาะสม

- ก. แม้สังคมไทยจะก้าวมาไกลถึงยุคไฮเทคเหมือนกับประเทศต่างๆ
ทั้งโลก / แต่หลายส่วนในสังคมไทย / ก็ยังคงอยู่ในวังวนที่น่ากลัว
ของอดีต
- ข. วังวนหนึ่งที่เราจะถีบตัวออกมาให้พ้น / คือวังวนของการแก้ปัญหา /
แบบ “วัวหายล้อมคอก”
- ค. กรณีวัวหายล้อมคอกมิให้เห็นอยู่เป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมนี้ /
อย่างที่เป็นเรื่องเป็นราวใหญ่โตก็ได้แก่อุบัติเหตุครั้งร้ายแรงซึ่งเกิด
เมื่อปีที่แล้ว
- ง. หลายคนอาจจะบอกว่า / สิ่งเหล่านั้นเป็นอุบัติเหตุ / ที่สามารถเกิด
ขึ้นได้ทุกเมื่อ / ไม่ว่าเราจะพยายามป้องกันอย่างไรก็ตาม

10. ข้อใดเว้นวรรคตอนได้ดีที่สุดในการเขียน

- ก. คำว่า / “ปริญญา” / หมายถึง / บัณฑิตที่แสดงวิทยฐานะ / ของ
ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาแล้ว
- ข. คุณชายคนนี้อายุ 90 กว่า / แล้วแต่แข็งแรงปกติ / เดินเหินคล่องแคล่ว
ไม่เคยเจ็บป่วยเป็นอะไรเลย
- ค. ในวาระขึ้นปีใหม่ / ขอให้ท่านและครอบครัวจงเจริญด้วยจตุรพิธพร /
คือ / อายุ / วรรณะ / สุขะ / พละ / เป็นนิตย์เทอญ
- ง. บริษัทการบินสำรองที่นั่งไว้เพื่อบุคคลสำคัญที่ / มีความจำเป็น
จะต้องเดินทางอย่างกะทันหัน / และไม่ได้จองที่นั่งไว้ล่วงหน้า

เฉลยแบบฝึกหัด

ข้อ 1 ตอบ ก. แसनรู้

เพราะ แसनเป็นคำขยายซึ่งวางไว้หน้าคำกริยา คือคำว่ารู้
ส่วนข้ออื่น คำขยายจะอยู่ด้านหลัง

ข้อ 2 ตอบ ง.

เพราะ ข้อ ก. คำว่า รอนรอน เป็นการเล่นคำซ้ำ

ข้อ ข. คำว่า ฉี่ฉี่ฉี่ เป็นการเล่นเสียงวรรณยุกต์

ข้อ ค. คำว่า ครึ้นครึ้น เป็นการเลียนเสียงธรรมชาติ
คือเสียงฟ้าร้อง

ข้อ 3 ตอบ ก.

เพราะ คำว่า รอนรอน เป็นคำซ้ำ

ข้อ 4 ตอบ ก.

เพราะ มีการเล่นเสียงวรรณยุกต์ที่คำว่า “ฉีนี่นี่”

ข้อ 5 ตอบ ง.

เพราะ คำว่า ยะเยิ้ม กับ ะวาม เป็นคำซ้ำ
ชนิดหนึ่งที่ทำให้ได้เสียงที่มีจังหวะไพเราะ

ข้อ 6 ตอบ ก.

เพราะ แสดงถึงอารมณ์ของกรรมกรที่บ่งบอก
ถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้น

7. ตอบ ข้อ ค.

เพราะสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้อย่างถูกต้อง
และชัดเจน ไม่กำกวม

8. ตอบข้อ ก.

9. ตอบข้อ ก.

10. ตอบข้อ ค.

